

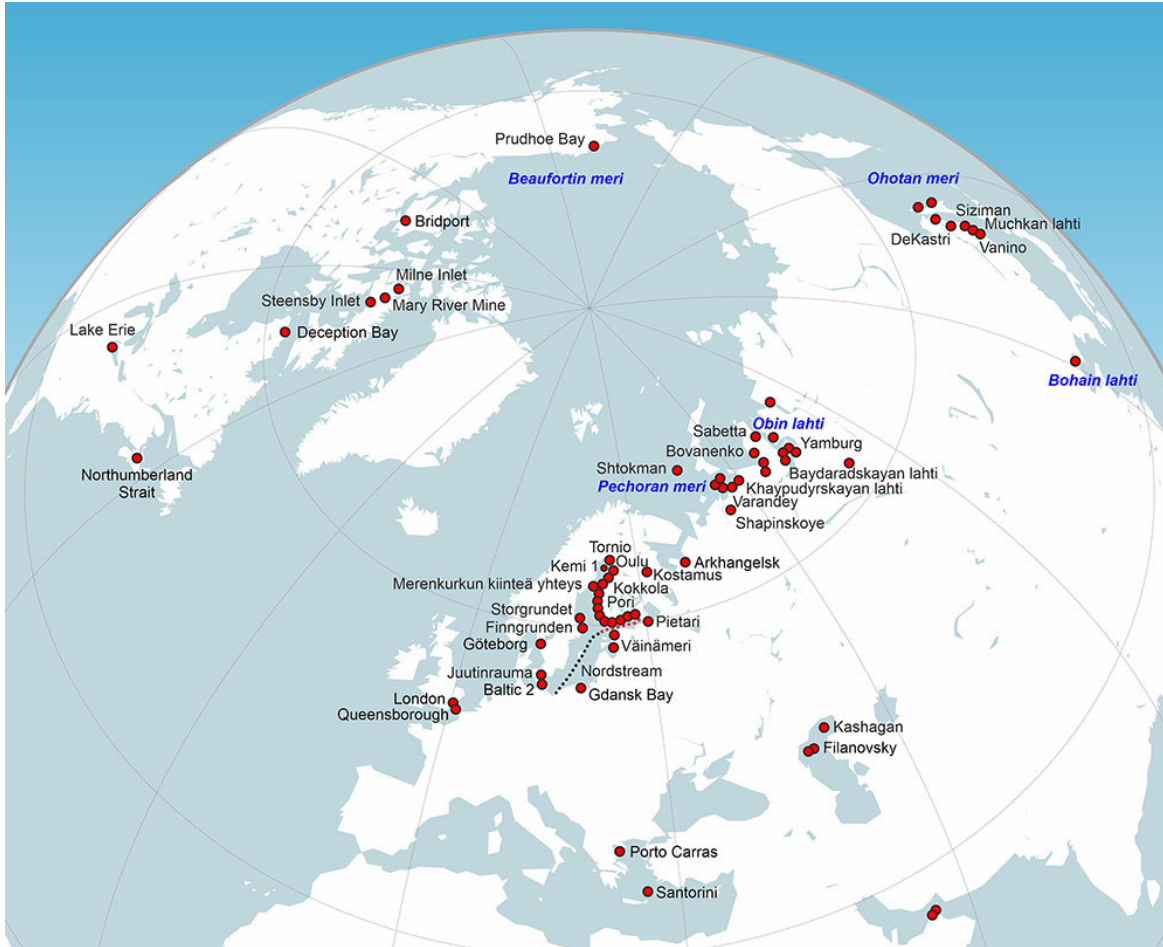
Pienyrittäjä Mäkinen ”oikeusvaltion” syleilyssä

Päivitetty versio
12.1.2026

- Mistä oikein oli kysymys?
- Ympäristökysymykset ja öljytuotteet isossa kuvassa
- Patamäentie 12 alueellisessa kokonaisuudessa
- Museovarikko Borgintie 2:ssa
- Johtopäätöksiä prosesseista

Kalvoston laatijan, TkT Esa Erannin valitut referenssit

McGraw-Hill tiedekirjailija
Ympäristökysymysten erityisasiantuntija ja
ympäristöpolitiikkatutkija (raskaan sarjan
julkaisuja)

- Kymijoen dioksiiniongelman eliminointisuunnitelma
- Vaasan Infjärdenin kunnostussuunnitelma
- Erityisasiantuntija Nordstream kaasuputkihankkeen YVA:ssa
- Satamien ja väylähankkeiden ympäristövaikutukset ja lupaprosessit
- Romuvarastojen rakennesuunnittelua Tornion jaloterästehtaalle
- Säiliöalueiden suojausten suunnittelua Haminan satamaan.

Ympäristöhallinnon ruoppausta ja
läjitystä koskevan ohjeen revisiointi
lain mukaiseksi. Määrällä on väliä.

Jouko ja Timo Mäkinen Ky

- Käytännössä yhden miehen yritys
- Vuokrannut Kokkolan kaupungilta tontin osoitteessa Patamäentie 12 romutoimintaa varten
- 2000-luvulla yritys on paalannut ja kierrättänyt metalliromua liikkuvalla kalustolla ympäri Suomea
- Toiminta on ollut erittäin hyödyllistä, koska metalliromun kierrätys vähentää hiilidioksidipäästöjä
- Hankkinut toisen varikkoalueen osoitteesta Borgintie 12 vuonna 2012 museotavaravarikoksi
- Oikeusprosessit ovat tukahduttaneet Mäkisen kierrätystoiminnan
- Viime vuosina Mäkinen on keskittynyt voimiensa rajoissa koneiden korjaustoimintaan ja museotavaravarikkotoimintaan

Mäkisen toiminnan etujen ja haittojen tarkastelu

- Metallitarvikkeiden uusiokäyttö sekä metalliromun keräys ja kierrätys teollisuuden tarpeisiin ovat osa siitä arvoketjua, jonka varaan yhteiskuntamme hyvinvointi rakentuu.
- Toiminta on myös ympäristön kannalta hyödyllistä. Yhden terästonnin kierrätys leikkaa teräksen valmistukseen liittyviä hiilidioksidipäästöjä noin 1.5 tonnia. Parhaimmillaan Mäkisen toiminta liikkuvalla kalustolla ympäri Suomea on leikannut hiilidioksidipäästöjä noin 15 000 tonnia vuodessa.
- Toiminnan tuloksena säästyy luontoa ja luonnonvaroja.
- Mäkisen vanhan sotakaluston, elokuvarekvisiitan, autojen ym. entisöimis- ja varikkotoiminnalla on maanpuolustuksellista ja kulttuurillista merkitystä.
- Romun varastointiin liittyy esteettisiä kysymyksiä.
- Romun käsittelyyn liittyy jonkin verran melua.

HISTORIA

- 1968 Mäkisen isä vuokraa Kokkolan kaupungilta Patamäentie 12 tontin romuliiketoimintaa varten. Tonttia saneerataan, ja saneeraukselle saadaan rakennuslupa.
- 1997 Mäkinen hakee ja saa tontille ympäristöluvan romun käsittelyä varten
- 2012 Kokkolan kaupunki jatkaa tontin vuokrasopimusta 40 vuodella tietoisena sen tilanteesta
- 2012 Mäkinen ostaa vanhan teollisuustontin osoitteesta Borgintie 2 museotavaravarikoksi
- 2013 Mäkinen hakee viranomaisen kehotuksesta Patamäentie 12:ta uutta ympäristölupaa
- 2013 Mäkinen joutuu vakavan työtapaturman uhriksi ja invalidisoituu osittain
- 2014 Mäkinen saa viideksi vuodeksi rakennusluvan Borgintien saneeraukseen.
- 2014 Ympäristölupahakemus ei etene.
- 2014 Mäkisen mukaan hakemusasiasta vastaava virkamies antaa hänelle tiedoksi, että lupa-asia on selvä, kunhan Mäkinen maksaa paikalliselle urheiluseuralle tukea 3400 euroa.
- 2014 Mäkinen ilmoittaa asiasta Kokkolan kaupungin ympäristöpäällikölle, joka ottaa kyseiseltä virkamieheltä pois Mäkisen asiat
- 2016 Kaksi Kokkolan kaupungin virkamiestä käynnistää omin luvlin poliisitutkinnan, jossa Mäkistä epäillään ympäristön törkeästä turmelemisesta sekä Patamäentiellä että Borgintiellä.
- 2016 Mäkisen ympäristölupahanke kariutuu käytännössä ELY-keskuksen lausuntoon.
- 2016 Kokkolan kaupunki velvoittaa Mäkisen siivoamaan Borgintien (rakennustyömaa, jossa on nyt rekvisiittaa mm. Tunteaton sotilas elokuvaa varten) 2.5 kuukaudessa pontimena 20 000 euron uhkasakko. Työ tehdään, mutta leipätyö kärsii.
- 2017 ELY-keskus teettää Mäkisellä Borgintiellä 10 000 euron maaperätutkimukset maaperän pilaantumisen selvittämiseksi. Maaperä osoittautuu puhtaaksi.
- 2017 Syyttäjä saa Mäkisen omaisuutta vakuustakavarikkoon 217 000 euron edestä.
- 2017 Patamäentien ympäristölupa raukeaa.
- 2018 Syyte valmistuu rikosnimikkeellä ympäristön turmeleminen. ELY keskus (johon Mäkisen asioita alun perin hoitanut virkamies oli siirtynyt) ryhtyy kantamaan asiaa. Mäkistä vaaditaan korvaamaan rikoshyötynä valtiolle 217 000 euroa, yritykselle 10 000 euron yhteisösakkoa ja Mäkiselle ehdollista vankeutta.
- 2018 Kokkolan kaupunki velvoittaa Mäkisen tyhjentämään Patamäentien kiinteistön kuudessa kuukaudessa pontimena 100 000 euron uhkasakko. Mäkinen aloittaa siivoustyöt, mutta valittaa uhkasakosta hallinto-oikeuteen.
- 2019 Mäkinen ottaa syyttäjistä ja ELY-keskuksesta selkävoiton käräjäoikeudessa. Vakuustakavarikko raukeaa. Syyttäjä ja ELY-keskus valittavat päätöksestä hovioikeuteen ja pysyttävät rangaistusvaatimuksen.
- 2020 Vaasan hovioikeus tuomitsee Mäkisen ympäristön turmelemisesta sekä Patamäentiellä että Borgintiellä.
- 2024 Uhkasakkoprosessi raukeaa monien vaiheiden jälkeen.
- 2025 Mäkisen toiminnasta Patamäentiellä käynnistetään ELY-keskuksen pyynnöstä uusi rikostutkinta.

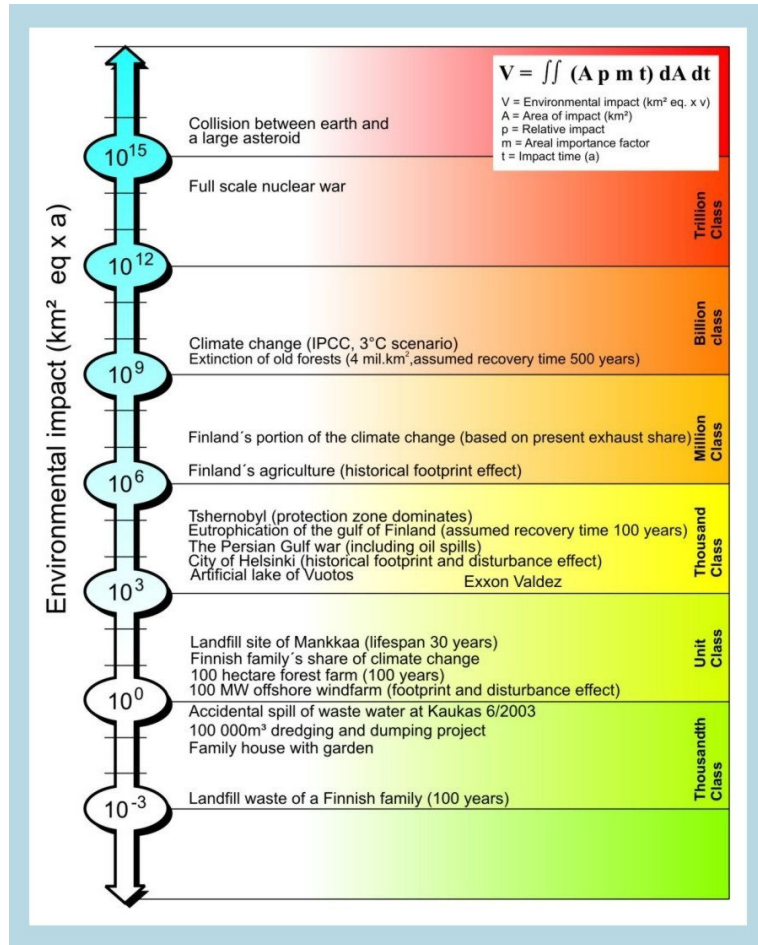
Oikeusvaltio ja yleiset oikeusperiaatteet

- Se, mikä ei ole oikeus ja kohtuus ei voi olla lakikaan;
- Suhteellisuusperiaate, toimenpiteiden tulee olla suhteessa haluttuun suojan tasoon;
- Tasavertaisuusperiaate, toimenpiteissä on noudatettava tasavertaisuutta;
- Yhtenäisyysperiaate, toimenpiteiden on oltava yhtenäisiä jo hyväksytyjen samankaltaisten toimenpiteiden kanssa;
- Ennen toimenpiteiden hyväksymistä on tarkasteltava toiminnasta tai toimimattomuudesta koituvia etuja ja haittoja.

Oikeusvaltiossa tuomioistuin on paitsi riippumaton myös **PUOLUEETON**.
Oikeuden ja kohtuuden kysymyksiä punnitaan hopeavaa'alla. Oikeuden miekka on kaksiteräinen.
SE EDUSTAA RANGAISTUSVALTAA, JOKA VOI KOHDISTUA KUMPAANKIN OSAPUOLEEN.

Ympäristöongelmien suuruusluokkia ja referenssitapauksia

- Jatkuvat kasvihuonekaasupäästöt arvioidaan ympäristön kannalta kaikkein merkityksellisimmiksi. Suomen kasvihuonekaasupäästöt ovat olleet puoli vuosisataa yli 50 miljoonaa tonnia CO₂-ekv, siis yli 10 tonnia CO₂-ekv kansalaista kohti vuodessa.
- Myös jatkuvilla vesistöpäästöillä on merkitystä. Esimerkiksi HSY päästää vuodessa 130 miljoonaa tonnia osittain puhdistettua (poikkeustilanteissa puhdistamatonta) jätevettä ympäristöön. Noin 130 tonnia jätevettä henkeä kohden.
- Talvivaaran kipsakka-altaan vuodossa pääsi ympäristöön 240 000 m³ hapanta metallisulfaattipitoista vettä. Sulfaattia valui ympäristöön 2 800 tonnia, nikkeliä 3,5 tonnia ja muita raskasmetalleja. Käräjäoikeus tuomitsi ympäristön turmelemisesta, hovioikeus törkeästä ympäristön turmelemisesta.
- Kymijoki on vuosikymmenet purkanut dioksiinien ja furanien saastuttamaa kiintoainesta mereen. Lähteen alueella pitoisuudet ylittävät raja-arvon noin 100 kertaisesti. Vuonna 1997 mereen purkautui 60 000 tonnia kiintoainesta, jonka pitoisuus ylitti raja-arvon noin 5 kertaisesti. Ympäristöministeriö on sittemmin päättänyt, ettei Kymijoen kunnostukseen ryhdytä, eikä edes lähdettä eliminoida.
- Vaasan Infjärden järvessä on suuria määriä raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina. Muun muassa arseenia on 60 – 70 tonnia maksimipitoisuuden ylittäessä pilaantuneen maaperän raja-arvon 1000-kertaisesti. Asia on ollut tiedossa vuosikymmenet, mutta vasta nyt on puhdistustoissa päästy alkuun.

Öljyt ja polttoaineet ympäristössä

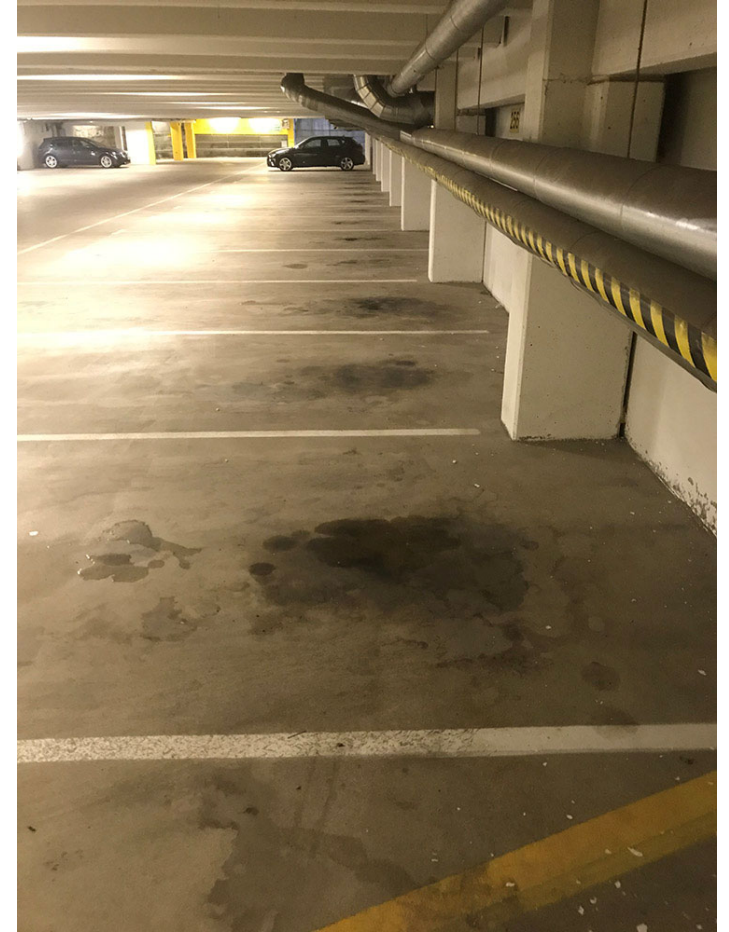
- Suomessa käytetään yli 5 miljoonaa tonnia öljytuotteita vuodessa.
- Suomen valtiolla on noin 50 000 kilometriä päällystettyjä teitä, joissa on käytetty öljytuotteita. Pelkästään öljysorateihin on käytetty ainakin 400 000 tonnia öljytuotteita.
- Öljyalueilla öljyä suotautuu maaperästä pintaan. Esimerkiksi Meksikon lahdella suotautuvan öljyn määräksi on arvioitu 140 000 tonnia vuodessa.
- Putki-linja, jalostamo, tankkifarmi-, öljylähde- ja tankkerionnettomuuksissa öljyä voi päästä ympäristöön 1 000 – 100 000 tonnia.
- Harjavallan öljyonnettomuudessa 22.12.2017 kevyttä polttoöljyä pääsi Kokemäenjokeen noin 50 tonnia.
- Meriliikenteeseen, tankkiauto- ja junaonnettomuuksiin liittyy joidenkin tonnien öljypäästöjä.
- Vanhoihin polttoaineiden jakelupisteisiin, muuntamoihin, öljysäiliöihin öljypitoisen maan kaatopaikkoihin, ratapihoihin yms. liittyy usein öljyn pilaamaa maaperää.

Öljy ei ole erityisen merkittävä rasisutustekijä luonnossa. Pieni öljymäärä ei tunkeudu pohjaveteen vaan jää pintamaakerrokseen. Jos kevyttä öljytuotetta on merkittävä määrä, se voi tunkeutua pohjaveteen, mutta leviää siellä rajalliselle alueelle. Liuenneet hiilivedyt voivat aiheuttaa makuhaittoja pohjavedessä.

Öljytuotteiden käyttöön liittyy erilaisia pieniä öljypäästöjä

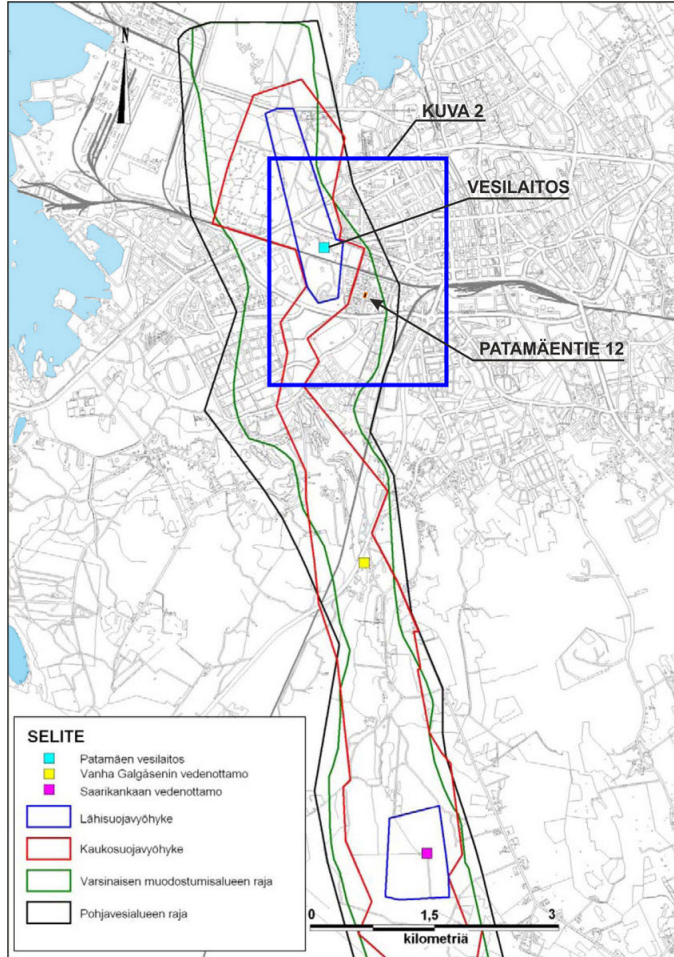

Öljyä näkyy kalvona lumenkaatopaikalla Kokkolassa.

Kuva autotallista, jonka lattia pestään säännöllisesti.

Patamäen pohjavesialueen merkittäviä riski- ja rasitustekijöitä

Lähteet, Elina Lindsberg, GTK, 2014 ja 2015

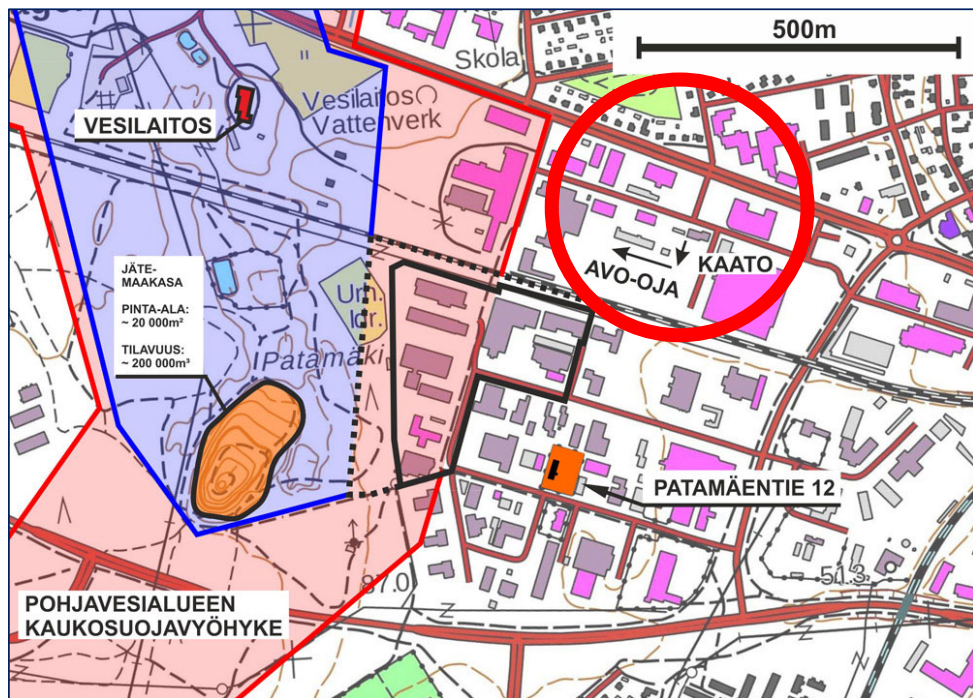
Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry. Yhteistarkkailuraportti 2018

- Vaarallisten aineiden kuljetukset maanteitse ja rautateitse, 2 miljoonaa tonnia vuodessa
- Liikenne pohjavesialueella sijaitsevilla pääväylillä suuruusluokkaa 50 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasliikenne 5 000 ajoneuvoa vuorokaudessa
- Öljysäiliöitä vuonna 2007 223, joista käytöstä poistettuja maanalaisia säiliöitä 96
- Muuntajia, hautausmaita ja pilaantuneita maita
- Jättemaamäki lähisuojavähykkeellä
- Alueella ja sen liepeillä oleva teollisuus

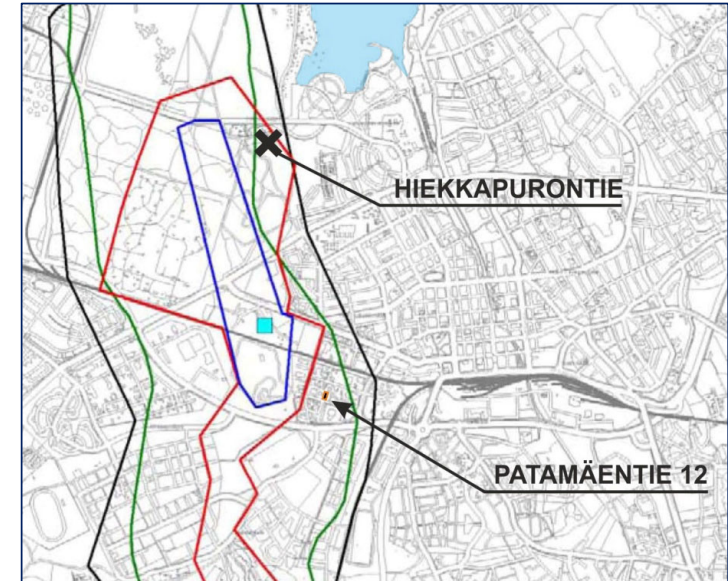
Koska veden laatuun liittyviä dramaattisia ongelmia ei ole esiintynyt ainakaan viime vuosikymmeninä, pohjavesi ei ole kovin herkkä pilaantumaan!

Vallitseva suojan taso, ELY- keskuksen tukikohta

Kokkolan ympäristökeskuksen piha Patamäen pohjavesialueella 27.4.2018. Edessä olevalla alueella on Mäkisen mukaan pesty öljyntorjuntakalustoa ja koneita. Öljyä on voinut joutua suoraan maaperään tai kulkeutua vasemmalla olevaan avo-ojaan. Alue on vain osittain pinnoitettu ja viemäröimätön. Kaato on suojaamattomaan avo-ojaan ja romua oli pinnoittamattomalla alueella. Taustalla näkyy kemikaalitynnyreitit ilman valuma-allasta.

Vallitseva suojan taso, Kokkolan kaupunki

Öljysäiliöitä pääosin paljaalla maalla Patamäen pohjavesialueella Kokkolan kaupungin hallitsemalla Tullimäen vanhalla kaatopaikalla 27.4.2018. Öljyä on valutettu maahan.

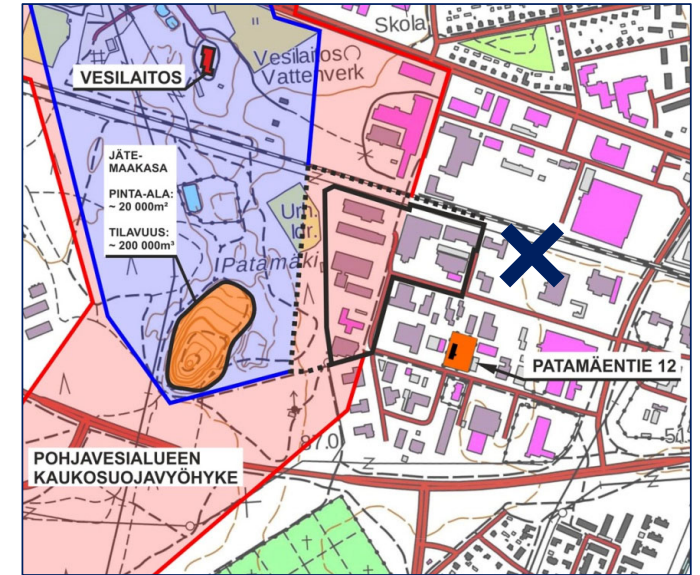

Vallitseva suojan taso naapuritontilla

- Kemikaalisäiliöitä taivasalla osoitteessa Patamäentie 14, 22.12.2025
- Pinnoitetun alueen kaato suojaamattomaan avo-ojaan

Vallitseva suojan taso

Kemikaaliteollisuuden roinaa
maastoparkissa
pinnoittamattomalla alueella
Patamäen pohjavesialueella.
Vanhan teurastamon tontti
Yrittäjätie 6:ssa 30.12.2018.

Vallitseva suojan taso

- Äskettäin avattu metallin kierrätyslaitos Kokkolassa osoitteessa Sylinteritie 18.
- Autoromut mahtuvat juuri ja juuri pinnoitetulle alueelle. Romua on pinnoittamattomalla ja viemäröimättömällä alueella.

Patamäentie 12, Syyte

- Pinnoite vaurioitunut
- Metallijätteen varastoiminen on ajan myötä aiheuttanut suuremman ja suuremman vaaran ympäristön pilaantumiselle, kun romuajoneuvot ja tynnyrit ym. ovat ruostuneet
- Öljyä löytynyt ruosteisista säiliöistä, moottoreista ja pintamaasta. Ainakin yhdessä säiliössä oli noin 40 litraa nestettä ja toisessa 20 litraa nestettä.
- Mäkisen toiminta on aiheuttanut ympäristön pilaantumisen vaaran sekä että on jo todettu ympäristön konkreettista pilaantumista
- Luparikkomuksia (tavaran määrä, osa alueesta pinnoittamatta, pinnoittamattomalla alueella ongelmajätteitä tai muita ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita tai niitä sisältäviä osia).

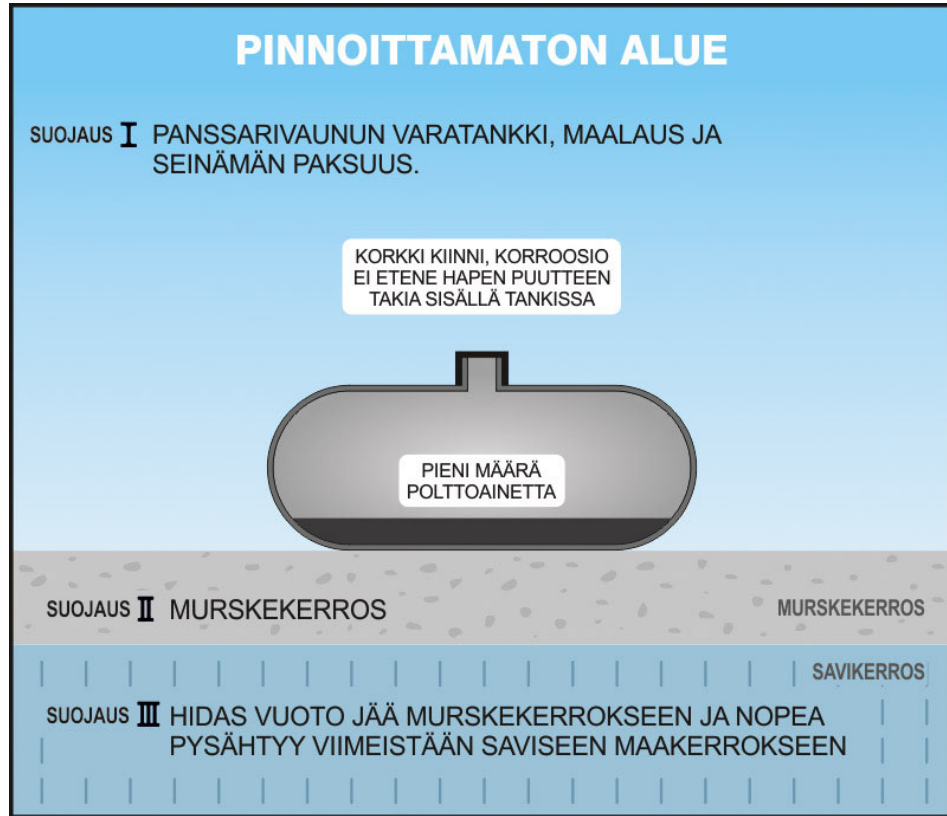

Patamäentie 12, katselmukset 14.9. ja 4.10.2020

- Pinnoite näkyviltä osilta ehjä
- Kaadot kunnossa
- Öljynerotuskaivo puhdas
- Kiinteistöllä ei haissut öljy

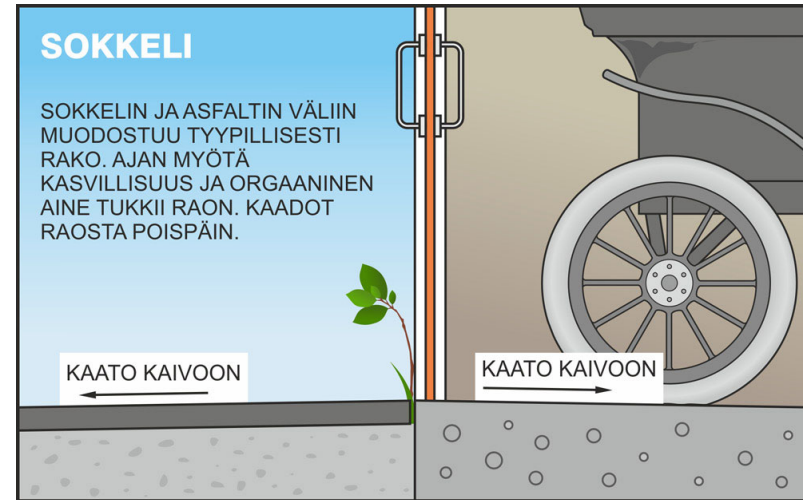

Pohjavesiriski

Syyttäjän ja ELY-keskuksen väitteet:

- Tontilta pinnoittamattomalta alueelta löytynyt panssarivaunun varatankki ruostuu ja muodostaa pohjavesiriskin
- Halkeama hallin sokkelin juuressa muodostaa pohjavesiriskin
- Maasta löytyneet muutamat öljytahrat muodostavat pohjavesiriskin
- Koko tontin suojaus on väärin rakennettu ja Mäkisen on korvattava valtiolle rikoshyötynä pihan uudisrakentamisen hinta.

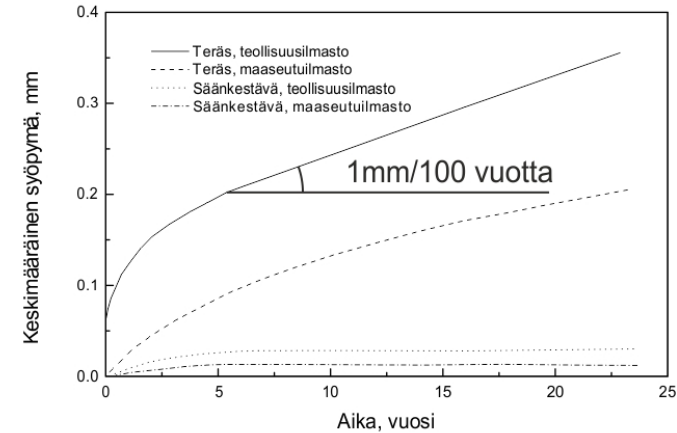
Panssarivaunun varatankki

- Tilavuus noin $0,135 \text{ m}^3$
- Sisältä löytyi polttoainetta $0,015 \text{ tn}$ (15 litraa)
- Seinämän paksuudeksi mitattiin 5mm

Varatankin pohjamaali näkyy mutta tankki ei ole ruostunut.

ILMASTOLLINEN KORROOSIO

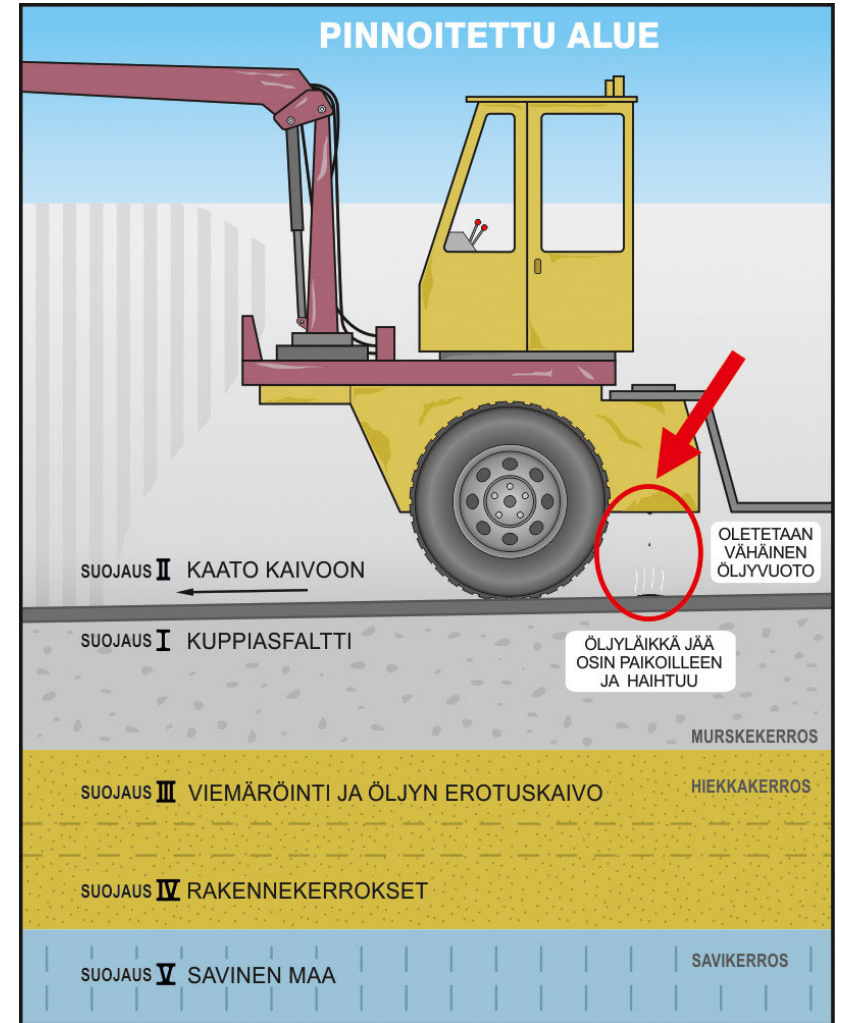
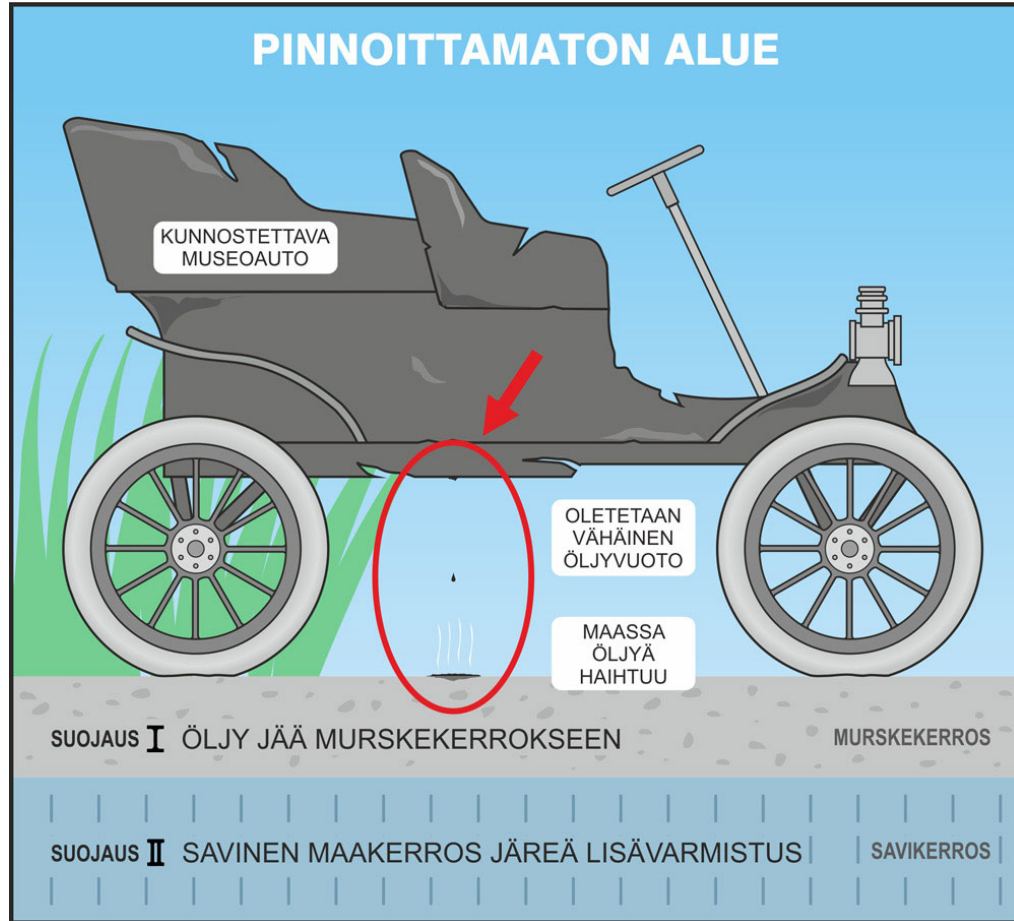
Lähde: Aalto-yliopisto, School of Chemical Technology
MT-03301

Tankin puhkiruostuminen kestää satoja vuosia.

Varatankin seinämän paksuus ja polttoaineen määrä

Väitetty pohjavesiriski

Patamäentie, ELY-keskuksen väite

”Mäkisen toiminnasta on aiheutunut suuri riski pohjaveden pilaantumiselle ja näyttöä on jo siitä, että maaperään on syntynyt päästöjä, joista haitta-aineet voivat päästä kulkeutumaan pohjaveteen. Hyvinkin pieni määrä haitallisia aineita pohjavedessä riittäisi pilaamaan koko kaupungin veden oton.”

- Oletetaan, että tämä haitta-aine on dieselpolttoaine.
- Oletetaan edelleen, että astian seinämistä ja kaikista suojauksista huolimatta litra polttoainetta ei jäisi maaperään tai öljynerotuskaivoon vaan päätyisi vuoden aikana pohjaveteen.
- Patamäen vedenottamon vedenotto on ollut luokkaa 6 000 – 7 000 m³/vrk.
- Litra dieselpolttoainetta sekoittuisi kolmeen miljardiin litraan vettä.
- Tällaisella monen ehdon takana olevalla teoreettisella riskillääkään ei ole vaikutusta pohjaveden laatuun

Väite suuresta riskistä pohjaveden pilaantumiselle on järjetön.

Patamäentie, ELY-keskuksen väitteet

”Myös maan päältä tehtävät tutkimukset ovat riittäviä ympäristörikoksen selvittämisessä”

”Patamäentiellä on löytynyt ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia (lyijy, sinkki) sekä voiteluöljyä”

”Patamäentiellä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja myös todettua konkreettista pilaantumista”

- Näyte 19 painoi 133 g ja siinä oli sinkkiä 2 600 mg/kg. Sinkkiä oli siis 0,35 grammaa. Sinkin tyypillinen taustapitoisuus maaperässä on 70 mg/kg. Kuutiometrissä maata on siis tyypillisesti 120 g sinkkiä. Sinkkiä käytetään muun muassa teräksen korroosiosuojauksessa ja hivenaineena terveystuotteissa.
- Näyte 17 painoi 438 g ja siinä oli lyijyä 1 100 mg/kg. Lyijyä löytyi siis 0,5 grammaa. Lyijyn tyypillinen taustapitoisuus maaperässä on 17 mg/kg. Kuutiometrissä maata on siis tyypillisesti 30 g lyijyä. Lyijyä käytetään muun muassa kynissä ja ammuksissa. Yksi 6 mm:n lyijyhauli painaa 1.3 g.
- Näyte 19 painoi 133 g ja siinä oli keskitisleitä 57 000 mg/kg ja raskaita öljyjakeita 220 000 mg/kg. Keskitisleitä ja raskaita öljyjakeita löytyi siis yhteensä 37 grammaa.

Näillä perusteilla väite maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaarasta ja konkreettisesta pilaantumisesta on järjetön.

Onko rakennettu määräysten vastaisesti?

Hannu Salonen Ympäristöpalvelut Oy
Koskentie 1
40100 Jämsä

1/1

8.12.2017

Jouko ja Timo Mäkinen Ky
Lehtotie 11
67400 Kokkola

PATAMÄENTIE 10, KOKKOLA KIINTEISTÖN PIHAN PÄÄLLYSTE JA VIEMÄRÖINTI

Jouko ja Timo Mäkinen Ky:llä on ollut metallijätteen käsittely- ja varastointitoimintaa osoitteessa Patamäentie 12, Kokkola. Kiinteistölle on varastoituna metallia. Yhtiön tarkoitus on tyhjentää piha-alue metallista ja kiinteistöllä tullaan jatkossa tekemään autokorjaamo- /museoautojen kunnostustoimintaa.

VIEMÄRÖINTI

Liitteenä on Kokkolan kaupungin rakennustarkastajan hyväksymät piirustukset hallin ja pihan viemäröinnistä. Hallista lähtevät vedet johdetaan hiekanerotuskaivon ja öljynerotuskaivon kautta kaupungin jätevesiviemäriin. Piha-alueen vedet johdetaan öljynerotuskaivon ja sadevesikaivon kautta kaupungin hulevesiviemäriin. Viemäriinlajassa on sadevesikaivoja, jotka toimivat myös öljyjen kerääjinä.

PIHA-ALUEEN ASFALTOINTI

Liitteenä olevan Lemminkäisen lähetysluettelon mukaan piha-alue on päällystetty 6 cm paksulla asfalttibetonilla (ABT). Asfalttibetonin laatu on kaikkein kestävinä ja tiiveintä: Asfaltti ABT 11/120 Lemdense EP. Asfalttibetoni Lemdense EP on ympäristöä suojaava, tiivis asfalttibetoni, joka on suunniteltu kohteisiin, joissa käsitellään polttoaineita (EP= erikoispolymeeribitumi). Sitä käytetään mm. polttoaineiden jakelupisteiden mittankenttien päällystämiseen.

Osuuskunta Teollisuuden Romu on tehnyt kiinteistölle ympäristöauditoinnin 23.8.2001 (liite). Auditoinnissa kiinteistön on todettu olevan asfalttipäällysteinen (3400 m²).

ROMUAJONEUVOJEN VARASTOINTI

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015) määrittää tarkimmin ehdot romuajoneuvojen varastoinnille.

Varastointi- ja esikäsittelytoiminnan kannalta merkittävimmät vaatimukset on esitetty romuajoneuvoasetuksen liitteessä 2. Romuajoneuvojen esikäsittelyä edeltävässä varastointipaikassa on oltava vähintään:

- asianmukainen nestetiiviiksi pinnoitettu alue, joka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä öljyjen ja rasvojen erottimilla
- asianmukainen jäte- ja valumavesien käsittelylaitteisto.

2/2

Romuajoneuvoasetuksen laadinnassa on huomioitu korkeimman hallinto-oikeuden antamat ennakkopäätökset (2276/1/07, 2280/1/07 ja 2244/1/07) esikäsittelyjen romuajoneuvojen varastoalueiden vaatimuksista siten, että romuajoneuvoasetuksessa on annettu vähimmäisvaatimuksia ainoastaan esikäsittelyä edeltävälle varastointipaikalle.

Ympäristöministeriön raportissa (4/2016) "Romuajoneuvojen kuljetus-, varastointi- ja esikäsittelytoiminnan ympäristönsuojelun kehittäminen" on esitetty Paras käyttökelpoinen tekniikka BAT romuajoneuvojen käsittelylle. **Esikäsittelyjen ajoneuvojen ja purkuosien varastoalueilta ei edellytetä nestetiiveyttä. Esikäsittelyt ajoneuvot tulee kuitenkin varastoida rakennetulla (esim. murskepohja), varastointiin osoitetulla rajatulla alueella.**

ROMUAJONEUVON ESIKÄSITTELYPAIKKA

Romuajoneuvoasetuksen mukaan esikäsittelypaikassa tulee olla nestetiiviiksi pinnoitettu alue, joka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä öljynerotimella. Kaikki romuajoneuvojen käsittely on tehtävä hallin sisätiloissa tai vähintään riittävän suuressa katoksessa, jossa imeytysainetta tulee olla saatavilla välittömästi mahdollisten nestevuotojen hallitsemiseksi.

YHTEENVETO

Patamäentie 10 kiinteistö Kokkolassa täyttää lain ja Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisen parhaan käyttökelppoisen tekniikan mukaiset tilat romuajoneuvojen käsittelylle.

HANNU SALONEN YMPÄRISTÖPALVELUT OY

Juha Roivainen
Ympäristökonsultti, FM

LIITTEET

Kokkolan kaupungin rakennusvalvonnan hyväksymät piirustukset
Lähetysluettelo asfaltin toimittamisesta
Osuuskunta Teollisuuden Romun auditointiraportti

Patamäentien väitetyt luparikkomukset

Ympäristönsuojelulain tavoitteleva oikeushyvä on ympäristön pilaantumisen estäminen tai hallinta.

Romuaajoneuvoja tai monen muun kaltaista romua käsiteltäessä ja paalatessa perinteisellä menetelmällä ympäristöön voi päästä öljyä tai muita haitta-aineita. Siksi käsittelyalue pinnoitetaan, viemäroidään ja varustetaan öljynerotuskaivolla.

Puhtaan metallitavaran varastointiin ei tällaista riskiä liity. Ei myöskään öljy- tai polttoainesäiliöihin niin kauan kun ne ovat ehjiä.

Kysymys tavaran määrästä on epärelevantti, koska tontilla ei ole 20 vuoteen käsitelty romua.

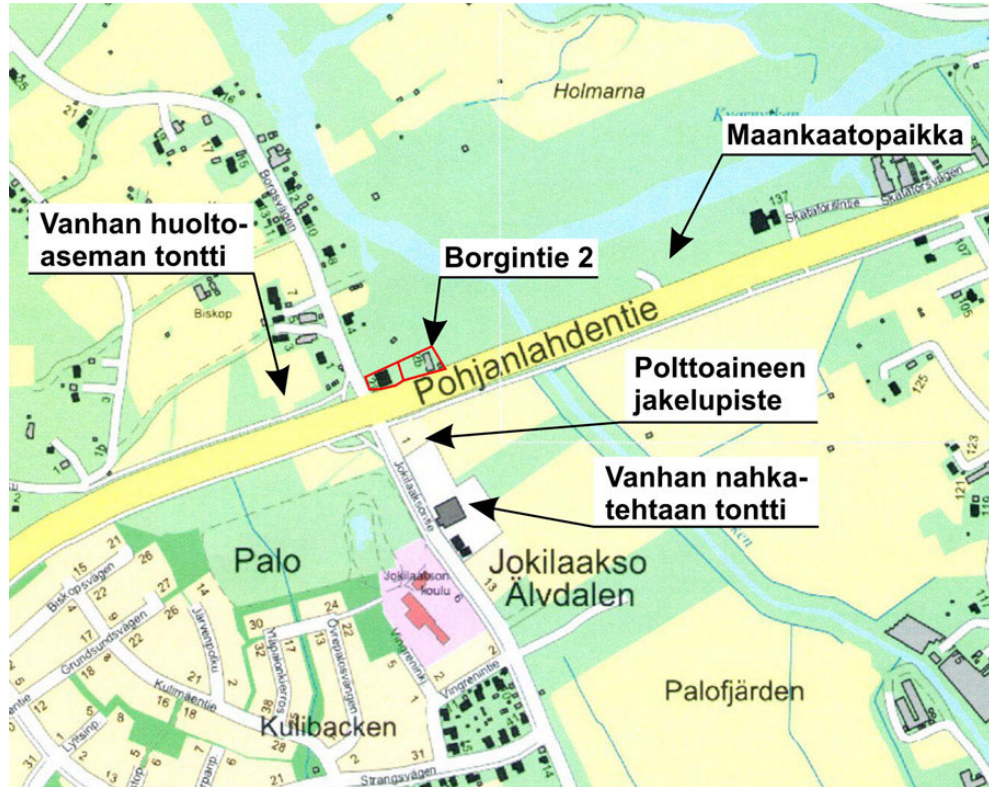
Vaatus siitä, että öljytuotteita ei saisi säilyttää pinnoittamattomalla alueella on tarpeeton ja ristiriidassa Patamäen pohjavesialueella vallitsevan käytännön kanssa.

Vaatus koko alueen pinnoittamisesta oli alun perin tarpeeton ja erityisesti sen jälkeen, kun romun käsittely kiinteistöllä loppui ja se jäi metallitavaravarastoksi.

Kaupunki hyväksyi pinnoitustilan tontillaan lausunnolla 29.11.2000. Katselmuksessa 22.12.2025 kävi ilmi, että alueen takaosassa oli murskekerroksen päällä yhtenäinen teräslevysuojaus. Viranomaiskatselmuksen pöytäkirjamerkintä siitä, että toiminta on ollut ympäristöluvan mukaista vuonna 2004 on siis pätenyt koko ajan. Rikostuomioon kirjattu muodollinen peruste ympäristön turmelemisesta oli siis virheellinen, suojaus on ollut ylihyvä.

Borgintie 2 alueellisessa kokonaisuudessa

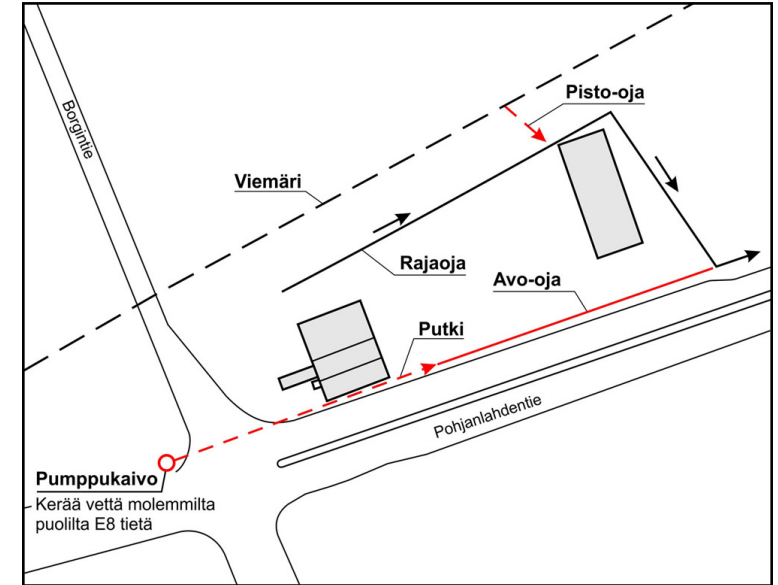
- Mäkinen hankki Borgintie 2:n museotavaran ja elokuvarekvisiitan kunnostusvarikoksi vuonna 2012
- Tontilla edellisten omistajien jäljiltä paljon roinaa.
- Rakennuslupa fasiliteettien saneeraamiseksi sekä pihajärjestelyn ja kuivatuksen parantamiseksi.
- Purkujätettä ja roinaa paalattu työmaa-alueella laillisesti tarkoitukseen sopivalla liikkuvalla kalustolla vähäinen määrä ja hoidettu kierrätykseen.
- Poliisitutkinnan alkaessa tontti oli rakennustyömaa, jolle oli tuotu myös museotavaraa ja sen kunnostamiseen tarkoitettuja materiaaleja.

Syyttäjän näyttö ympäristön turmelemisesta Borgintie 2:ssa

- Valokuvia museotavarasta, elokuvarekvisiitasta, purkujätteestä ja edellisten omistajien jättämästä vanhasta roinasta
- Väite, että Mäkinen olisi polttanut jäteöljyä öljypolttimessa
- Epäpuhtauksia muutamassa tarkoitushakuisesti kaavitussa pinnanäytteessä
- Jälkitutkinnan väite, että tontilla olisi näkynyt ja haissut öljy
- Väite, että tontin ja työmaan siivoaminen sekä museotavaran varastointi ja käsittely olisivat roskaamista ja ammatillista romutoimintaa.

ELY-keskuksen lausunto

Laboratoriotutkimustulosten perusteella (Näyte 2, Näyte 16) Jouko ja Timo Mäkinen Ky:n toiminta on ollut omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumisen konkreettista vaaraa.

Borgintie 2 on asiallisesti tutkittu maaperän pilaantumisen osalta ELY-keskuksen määräämällä tavalla ja puhtaaksi havaittu!

Borgintie, ELY-keskuksen väitteet

Vaikka ELY-keskuksen ohjeiden mukaan tehdyissä maaperätutkimuksissa Borgintien maaperä on todettu puhtaaksi, ”maaperästä on kuitenkin löytynyt öljyhiilivetyjä yli Vna ylemmän ohjearvotason ylittävinä pitoisuuksina, lisäksi näytteessä 2 on sinkin ylempi ohjearvotaso ylittynyt. ... myös muita haitta-aineita kuten kuparia.”

”Tutkimusten perusteella toiminta on ollut omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumisen konkreettista vaaraa.”

- Näyte 2 painoi 700 g ja siitä löytyi keskitisleitä 9 300 mg/kg ja raskaita öljyjakeita 35 000 mg/kg. Yhteensä löytyi siis 31 grammaa keskitisleitä ja raskaita öljyjakeita.
- Näytteessä 2 on ollut sinkkiä 480 mg/kg. Sinkkiä löytyi siis 0,34 grammaa. Sinkin tyypillinen taustapitoisuus maaperässä on 70 mg/kg. Kuutiometrissä maata on siis tyypillisesti 120 g sinkkiä. Sinkkiä käytetään muun muassa teräksen korroosiosuojauksessa ja hivenaineena terveystuotteissa.
- Näytteessä 2 on ollut 140 mg/kg kuparia. Kuparia löytyi siis 0,1 grammaa. Maaperän tyypillinen taustapitoisuus on kuparin osalta 25 mg/kg. Kuutiometrissä maata on siten tyypillisesti 40 g kuparia. Kuparia käytetään muun muassa vesi- ja sähköjohdoissa.

Väite, että näiden tutkimusten perusteella Mäkisen toiminta on ollut omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumisen konkreettista vaaraa, on järjetön.

Legenda öljyisestä maakasasta

ELY-keskuksen väite: ”Tuolloin (vuonna 2016?) havaittiin pihalla peittämätön öljyinen maakasa, josta sadevesi huuhto mukanaan haitta-aineita. Polttoaineen haju havaittiin selvästi ja polttoainetta oli silmin havaittavissa maassa. Myös vesistön pilaantumisen vaara on ollut ilmeinen, kun Hongabäckenin kautta suoraan Perhonjokeen laskevassa ympärysojassa oli paikoitellen selkeästi nähtävissä öljykalvo”.

- Kuka havaitsi ja missä raportoitu?
- Montako tonnia tai kymmentä tonnia?
- Miksei tontilla näy merkkejä öljystä?
- Miksei pelastuslaitosta ja poliisia kutsuttu paikalle?
- Haitta-aineet ja öljy suoraan Perhonjokeen on mielikuvamanipulaatiossa käytetty klassinen klisee!

TORSTAI 3.9.2020 **Keskipohjanmaa**

Rödsön koulu myynnissä

Laura Läspä

Kokkolan kaupunki myy tyhjäksi jääneen Rödsön koulun verkko-huutokaupalla.

Kaupunki on lähtenyt myymään kiinteää omaisuuttaan Huutokaupat.comin kautta. Vuoden 2020 alusta tyhjäksi jäänyt Rödsön koulu on kuudes myytävä kohde.

Rödsön koulu on rakennettu vuonna 1903, ja sen huoneistoala on noin 662 neliometriä. Kauppaan sisältyy 8000 neliometrin tontti. Koulun irtaimisto myydään erikseen. Koulurakennukseen on tehty useita remontteja

2000-luvun puolella, kuten esimerkiksi peltikaton uusiminen, ilmanvaihtojärjestelmän asentaminen ja wc-tilojen korjaukset.

Asuntokaupan kuntotarkastuksesta selviää, että rakennuksessa on joitain epäkohtia ja riskejä: koulurakennuksessa ei esimerkiksi ole kaupungin viemäriverkostoa, vaan niin sanotut harmaat vedet johdetaan lokakaivosta Perhonjokeen. Märkätiloissa ei myöskään ole nykymääräysten mukaisesti tehtyä vedeneristystä.

Huutoaika päättyy 31.10. kello 20.30. Kaupungilla on oikeus hyväksyä tai hylätä korkein tarjous.

Esimerkkejä roskaamisesta Kokkolan alueella vuonna 2018

Mäkisen myllytys

Sen jälkeen, kun Mäkinen ajautui konfliktiin ympäristöviranomaisen kanssa, alkoi tapahtua:

- Patamäen lupahanke kariutui
- Rikostutkinta, syyte ja valitus
- Vakuustakavarikko (217 000 euroa)
- Maaperätutkimuksen teettäminen (10 000 euroa)
- Uhkasakot, jotka edellyttivät nopeita toimenpiteitä

KESKIVIIKKO 4.7.2018 KOKKOLA-LEHTI

Huolestuttavia vinkkejä

Tällä paikalla istuessa kuulee monesti juttu-vinkkejä, joiden todenperäisyyttä joutuu arpo-maan. Joskus huomaa, että kertojan motiivina on vain vahingoittaa jotakuita henkilöä tai tahoa, joka on loukannut tai kaltoin kohdellut kanssaihmistään. Useimmiten itsestä ei löydy mitään vikaa, vain muut ovat väärässä. Joskus näin onkin.

Suurin osa vinkeistä on yksinkertaisia ja niiden pohjalta pääsee normaalisti töihin. Tässäkin lehdessä on tarina kuparivarkauksista, tyyppillinen hyvän vinkin pohjalta syntynyt juttu.

Mutta, se ongelma. Se liittyy näihin vuoden sisällä tullessiin vinkkeihin, joita ei ole paljon, mutta

joita ovat vakavia. Tässäkin lehdessä yksi mainitaan. Sen mukaan kaupungin kanssa pääsisi tietyissä asioissa paremmin eteenpäin, jos maksaa ns. voitelurahaa. Aiemmin on vinkattu siitä, että tukemalla tiettyä urheiluseuraa rahallisesti, voi saada asiansa käsittelyyn vauhtia ja myönteisen päätöksen. Jos vinkkejä olisi vain yksi, se jäisi ehkä omaan arvoonsa. Niitä on kuitenkin liian monta ja ne ovat tulleet asiallisilta ihmisiltä.

Tällaisiin "paljastuksiin" on vaikea puurtua. Jos joku väittää, että kaveri selvisi määräyksistä samalla jonkun käteen 2000 euroa, siitä ei jää mitään jälkiä. Selvää on, että kyseinen kaveri ei asiaa tunnusta sen enempää kuin rahan vastaanottanut henkilöäkään. Väit-

teitä siitä, että joku olisi maksattanut lapsensa hääruuat kaupungilla tai ostanut kontin pihalleen kaupungin laskuun kuulee myös. Kun vinkkaa ja kantaa mukanaan todisteina kuittikopioita, tilanne on vakava. Itse olen ohjannut poliisin pakkeille ne, joilla on tietoa epäillyistä väärinkäytöksistä. Toimittaja ei ole tuomari eikä tutkijakaan.

Asioiden käsittely kestää aina ja prosessit ovat pitkiä. On lähes mahdotonta selvittää, onko joku päässyt puikahtamaan raosta liukkaammin rahan avulla. Vaikka raha menisi urheiluseuralle, se ei tietenkään ole hyväksyttävä keino.

Yksityinen yritys voi palkata vaikka kaikki työntekijänsä samasta urheiluseurasta tai samasta hengel-

” On lähes mahdotonta selvittää, onko joku päässyt puikahtamaan raosta liukkaammin rahan avulla.

ja kuinka paljon haluaa. Kaupunkien sijaan pyörii yhteisillä verovaroilla ja valtionosuuksilla. Siksi sen on noudatettava tasapuolisuutta ja yhdenvertaisuutta kaikissa asioissa.

OUTI AIROLA

outi.airola@kokkolaiehti.fi

Näillä julkista valtaa hyväksi käyttämällä toteutetuilla raskailla iskuilla on käytännössä tuhottu Mäkisen arvokas työ romun kierrätyksen parissa.

Mäkiseen kohdistunut rikosprosessi yleisten oikeusperiaatteiden valossa

Esitutkinta ja vakuustakavarikko: Ympäristön törkeä turmeleminen käsittelemällä mm. metalli-, öljy-, ja muuta romujätettä siten, että alueen maaperää, pohjavettä ja ilmastoa olisi saastunut.

Syyte: Ympäristön turmeleminen.

Rangaistusvaatimus: Rikoshyötynä 217 000 euroa, yhteisösakko 10 000 euroa, ehdollista vankeutta.

Näyttö:

Muutama tarkoitushakuisesti kaavittu pintanäyte, joissa grammoja epäpuhtauksia. Tällaisia voi kaapia lähes kaikkialta inhimillisen toiminnan piiristä.

Käsittämätöntä jätelainsäädäntöön liittyvää pykäläakrobatiaa. Tällä perusteella puoli Suomea voitaisiin asettaa syytteeseen.

Mäkiseen kohdistunut rikosprosessi ei ole missään suhteessa Kokkolan alueella ja muualla Suomessa vallitsevaan suojan tasoon ja erityisesti Patamäen pohjavesialueen todellisiin riskitekijöihin.

Mäkistä ei ole kohdeltu tasavertaisesti suhteessa muihin Kokkolan alueen toimijoihin. Erityisesti Mäkisen kohtelu on ristiriidassa sen kanssa, että ympäristöhallinto on itse viivytellyt ja väistellyt toimia todellisten ympäristöriskien eliminoimisessa.

Mäkiseen kohdistuneet uudisrakennusvaatimukset eivät ole yhtenäisiä muihin toimijoihin kohdistuvien vaatimusten kanssa.

Yhteiskunnan kokonaisuus olisi ollut, että Mäkinen olisi voinut jatkaa arvokasta romun kierrätystyötään ja siirtyä voimien ehtyessä kokonaan museotavaravarikkotoimintaan.

Koko rikosprosessi on jyrkässä ristiriidassa edellä mainittujen yleisten oikeusperiaatteiden kanssa.

Vakavia kysymyksiä

- ELY- keskus on tiennyt tai ainakin sen olisi pitänyt tietää
 - 1) Patamäen pohjavesialueen todelliset riskitekijät ja niiden suuruusluokat ja
 - 2) Perhojoen todelliset kuormitustekijät ja niiden suuruusluokat
- ELY-keskus on tiennyt tai ainakin sen olisi pitänyt tietää, etteivät tarkoitushakuisesti kaavitut pintanäytteet sovellu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen arviointiin (PIMA-asetus, 2 §).
- Esitutkinta ja syyte on laadittu soveltaen manipulointistrategiaa, jossa keskitytään detaljeihin ja häivytetään asioiden suuruusluokat ja reaalimaailma. Miksi?
- Miksi vakuustakavarikon ja taloudellisen rangaistusvaatimuksen (217 000 euroa) peruste on kaikki piharakenteet uusiksi, vaikka kyseessä on ollut ympäristöluvan romutoimintaan saanut tuotantolaitos ja rakennusluvan saanut museotavaravarikon rakennustyömaa. Luonnollisempi lähtökohta olisi ollut mahdollisten vahinkojen siivous.
- Miksi tutkintakuulusteluissa syyttäjän todistajilta jätetään oleellisia asioita kysymättä, kuten kuka, mitä, kuinka paljon ja koska?

Koko prosessin tavoitteena näyttää olleen maksimaalisen vahingon tuottaminen Mäkiselle tekaistulla näytöllä. Prosessin perusteet ovat siinä määrin innovatiiviset ja harhaanjohtavat, että poliisi ja syyttäjä tuskin ovat niitä itse keksineet.

Yhteiskunnalliset seuraukset

Ajatellaan tilanne, jossa luvan varassa tuotannollista toimintaa harjoittava teollisuusyritys ajautuu konfliktiin ympäristöviranomaisen kanssa. Tämä hankkii ”virka-apuna” epävirallisen tukiporukan, joka keksii, että jokin tuotannon kannalta oleellinen asia olisikin pitänyt hoitaa toisin.

Tuttu poliisi vie läpihuutojuttuna läpi valtavan vakuustakavarikon, jolla yritys saadaan polvilleen. Viranomaiset pakottavat yrityksen korjaamaan kiireesti tilanteen, jolloin tuotanto keskeytyy ja rahat loppuvat.

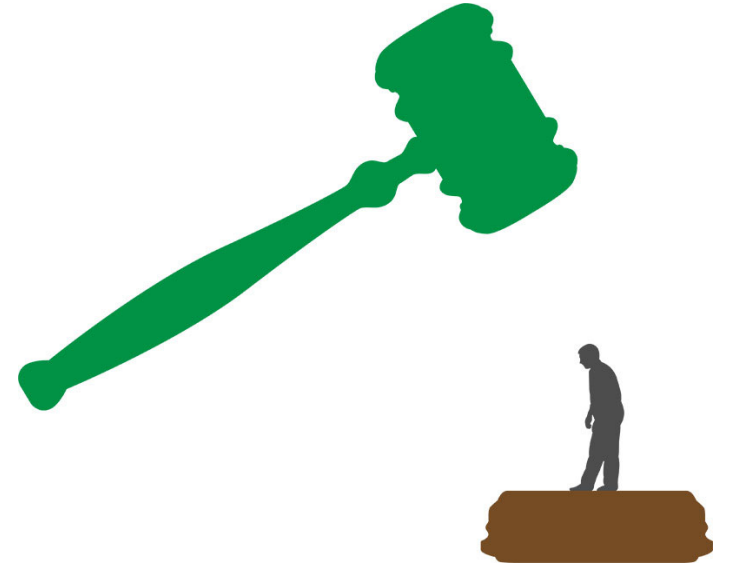
Venäjällä kansainväliset toimijat vaativat 90-luvulla investoinneilleen 40 %:n nimellisen vuosituoton avointen riskien vastapainoksi, kun Suomessa tyydyttiin tuolloin alle 10 %:n tuottoon.

On selvää, että jos yrityksiin kohdistuu tämän kaltaisia avoimia riskejä, niiden toimintaedellytykset heikkenevät ja työttömyys lisääntyy. Mielivalta sikiää korruptiota.

Johtopäätökset

- Patamäentiellä tai Borgintiellä ei ole mitään merkkejä ympäristön turmelemisesta tai edes sen riskistä.
- Patamäentien tuomio perustuu virheelliseen otaksumaan siitä, että tontin takaosassa ei olisi ollut suojausta. Mutta vaikka suojausta ei olisikaan ollut, Mäkisen poimiminen ympäristörikolliseksi Patamäen pohjavesialueen kokonaisuudessa on järjetön ylilyönti.
- Borgintien tuomio on vielä järjettömämpi. Ympäristöhallinnon omien kriteerien perusteella massiiviset ongelmat saavat rauhassa lojua Patamäen pohjavesialueella ja muualla. Mäkinen kaivaa tontillaan vuosikymmeniä lojuneet romut esiin, mutta ei joka puolelta ahdistettuna saa siivottua niitä saneeraustyömaaltaan riittävän vikkelaasti.
- Tässä on toteutettu vuosikymmenen aggressiosarja pienyrittäjä Mäkistä kohtaan veronmaksajien rahoilla (vähintään useita satoja tuhansia euroja) ja julkista valtaa hyväksikäyttämällä. Toiminnan ytimessä lienee ollut muutama viranomainen ja nämä ovat käyttäneet lähipiiriinsä kuuluneita ”hyödyllisiä idiootteja” likaiseen työhön.
- On syytä epäillä, että aggressiosarjan taustalla on ajatus ”Pannaan äijä kunnolla kuseen!”.

Tämä tapaus on esimerkki Suomen oikeusjärjestelmän vakavista ongelmista ja ongelmien yhteydestä Suomen julkistalouden konkurssikierteeseen.